

پایش بازار

پویایی های بازار

۱- قیمت نفت در هفته گذشته بالا رفت و در چهارشنبه به ۷۰ دلار هر بشکه برای نفت خام از نوع برنت در بازار بورس لندن رسید. مجدداً در روز جمعه کمی پایین آمد و به ۶۸.۵۰ دلار هر بشکه نزدیک شد. قیمت نفت وست تگزاس اینترمدییت نیز به بالاتر از ۶۵ دلار هر بشکه در بازار کاشینگ رسید. این نشان دهنده آن است که نفت همچنان یک حامل انرژی عمده در بخش تقاضاست. قیمت گاز طبیعی نیز به آستانه ۳ دلار هر میلیون بی تی یو در ابتدای فصل تابستان نزدیک می شود.

تفسیر هفته

۱- ایالات متحده در ۲۰۲۰ توانست بیشترین صادرات نفت خام خود را از ابتدای ۲۰۱۶ که صادرات نفت خام آمریکا از سوی دولت آزاد اعلام شد داشته باشد. آمریکا بزرگترین تولید کننده نفت جهان است

که مقدار ۳.۲ میلیون بشکه در روز از آن را در ۲۰۲۰ صادر کرده است. در همین حال وضعیت اقتصادی ایالات متحده آمریکا مجدداً رو به وخامت گرایید. در ماه آوریل تنها ۲۶۶ هزار نفر در بازار کار استخدام شدند که نسبت به ماه های گذشته کمتر بود. منحنی زیر وضعیت اشتغال را از رکود بزرگ در ۲۰۰۸ تا امروز نشان می دهد.

Source: Bureau of Labor Statistics

۲- اکنون مشخص شده است که رشد تولید ناخالص داخلی چین در سه ماهه اول سال ۲۰۲۱، ۱۸ درصد بیشتر نسبت به همان دوره در سال قبل بوده است. هرچند که پیش بینی ها حاکی از آن بود که از این هم بیشتر باشد. بخشی از این رشد خیره کننده بدلیل کاهش فعالیت های اقتصادی در ۲۰۲۰ بوده و بخشی دیگر خبر از رشد واقعی اقتصاد چین می دهد. دولت چین به رشد بالا در سالهای آینده خوشبین بوده و به همین جهت اصلاحات اقتصادی را با جدیت دنبال می کند. چین در نظر دارد تا هر چه بیشتر فناوری های مربوط به جذب سرمایه را تعمیق بخشیده و از این رهگذر همچنان به ورود سرمایه خارجی انگیزه دهد. به گزارش آی ان جی، رشد کلی چین در تمام سال ۲۰۲۱ به ۸.۶ درصد رسیده و مصرف داخلی باز هم بیشتر خواهد شد. صادرات چین نیز با کمتر شدن محدودیت های بیماری کووید-۱۹ افزایش خواهد یافت. نگرانی از شروع دور جدیدی از جنگ سرد تجاری مابین ایالات متحده آمریکا و چین یکی از ریسک های مطرح در مورد سرمایه گذاری در چین است. بنظر می رسد که رهبران آمریکا مهمترین تهدید علیه این کشور را رفتار چین می دانند. کشوری که شانه به شانه آمریکا در تولید ناخالص داخلی برای رسیدن به سکوی بالاترین در جهان رقابت می کند. در همین حال قیمت مس در بازارهای جهانی به بالاترین سطح از ۲۰۱۱ تاکنون رسید. چین برای

کالاهای مختلف سرمایه ای و مصرفی خود نیاز به واردات مس دارد. قیمت هر تن مس برای تحویل در ماه ژوئیه به ۱۰۱۲۳ دلار هر تن در بازار نیویورک رسید. پیش بینی می شود که قیمت مس در ماه ژوئن به ۱۳۰۰۰ دلار هر تن برسد. در بخش عرضه مس پرو اعلام کرد که به تولیداتش در ماه مارس ۲۰۲۱، ۱۹ درصد افزوده است. قیمت مواد اولیه فلزی همگی در حال افزایش است. سنگ آهن به هر تن ۲۰۰ دلار در بازار جهانی رسید. بخصوص فلزات کمیاب مانند لیتیوم که به نظر می آید جهان با بحران کمبود آنان روبرو می شود. در همین حال آژانس بین المللی انرژی در گزارش تازه خود هشدار داده است که گذار به انرژی های پاک و تجدیدپذیر ممکن است بسادگی صورت نپذیرد، چرا که فلزات بحرانی مورد نیاز این صنعت بشدت در حال گران شدن است، مگر این که سرمایه گذاری لازم در مورد کشف و استخراج آنان صورت گیرد.

۳- از طرف دیگر بنظر می رسد روابط روسیه و آمریکا به سمت قهقرا پیش می رود. وزیر خارجه روسیه سرگئی لاورف و نیکلای پاترشوف دبیر شورای امنیت روسیه در هفته های اخیر ابراز داشتند که روابط روسیه و آمریکا مانند دوره جنگ سرد بد شده است. در عین حال هر دو نفر بازگشت به کمونیزم و فاصله گرفتن از روش زندگی غربی را برای روسیه مردود دانستند. آنتونی بلینکن وزیر امور خارجه آمریکا در سفر دوجانبه به کشورهای اروپایی اولین ایستگاه را کیف پایتخت اوکراین انتخاب کرد. اوکراین در گذشته بخشی از اتحاد شوروی بود و دفتر سیاسی حزب کمونیست اتحاد شوروی با توجه به اسلاو بودن اکثریت اوکراین به این جمهوری نظر مثبت داشت. صنایع با فناوری بالا و همچنین نیروگاه های جدیدالاحداث شوروی مانند نیروگاه هسته ای چرنوبیل در اوکراین بود. با فروپاشی شوروی، نگرانی مسکو از اوکراین زیاد شد. چون حالا اوکراین به استپ ها و دریاها یخ نزده روسیه تسلط داشت. از طرف دیگر مسئولان اوکراینی و مردم آن خطه به غرب بخصوص وارد شدن به اتحادیه اروپا و عضویت در ناتو علاقه نشان می دادند. دولت های طرفدار مسکو در اوکراین نتوانستند با مردم تعامل نمایند و به تدریج دامنه تظاهرات علیه دولت های دست نشانده مسکو بالا گرفت. پوتین در ۲۰۱۴ نیروهایش را به شبه جزیره کریمه که بر دریای سیاه مسلط است فرستاده آن جا را اشغال کرد. در پس از اشغال، رفتارندومی در سایه سرنیزه برگزار شد و مردم کریمه رای به انتزاع از اوکراین و الحاق به روسیه دادند. پس از آن طرفداران روسیه در برخی از استانهای شرقی اوکراین شروع به پیشروی کردند، در حالیکه روسیه پشتیبان آنها از طریق مرزهای خود با اوکراین بود. حالا ناتو می گوید روسیه نقل و انتقال نظامی در مرزهای اوکراین داشته است. روسیه می گوید که هر گونه دخالت ناتو وضعیت را به جایی می کشاند که روسیه به روش های دیگر فکر کند. این موضع روسیه را غرب بعنوان تسخیر چند استان دیگر اوکراین تلقی می کند. روسیه در هفته گذشته اعلام کرد که بخشی از نیروهایش را از مرز با اوکراین عقب کشیده است. اما تردیدی در ظرفیت های نظامی و امنیتی روسیه نیست. به همین جهت زمانی که گریگوری کاراسین رئیس کمیته سیاست خارجی شورای

فدراسیون (مجلس علیای روسیه) پیشنهاد داد که اکنون زمان آن رسیده است که یک قرارداد یالتای دیگر منعقد شود تا وضعیت دوفاکتو به جنگ منتهی نشود، اکثراً به آن توجه کردند. کنفرانس یالتا چند ماه پیش از پایان جنگ جهانی دوم از چهارم تا یازدهم فوریه سال ۱۹۴۵ به مدت هشت روز در کاخ تزارها در شهر یالتا واقع در شبه جزیره کریمه برگزار شد. در این کنفرانس فرانکلین روزولت رئیس‌جمهور آمریکا و وینستون چرچیل نخست‌وزیر انگلستان از یک سو و ژوزف استالین رهبر شوروی از سوی دیگر عمدتاً درباره سرنوشت کشورهای اروپایی پس از پایان جنگ به بحث پرداختند.

۴- در عین حال واشنگتن احساس می‌کند که رقابت با روسیه، پیچیدگی روابط با چین را ندارد. روسیه به نظر آمریکا دست به کارهایی زده است که باید تادیب شود. از جمله حملات سایبری، دخالت در انتخابات آمریکا، نقض حقوق بشر، و فعالیت‌های جاسوسی دیپلمات‌های روسی در کشورهای اروپایی. در کنار آن روسیه قدرتی نه چندان قوی است. زیرا از لحاظ اندازه اقتصادی در بالای جدول نبوده و در بخش صنعت و کارآفرینی بازیگر عمده‌ای نیست. و از همه مهمتر روسیه به تولید و صادرات نفت و گاز وابسته بوده که از نظر آمریکا این درآمدها چندان نخواهد پایید که خشک شود. تولید نفت و گاز روسیه نسبت به ذخائر این کشور نشان دهنده پایان یافتن منابع نفت و گاز این کشور در آینده نزدیک است. اگر روسیه همین حجم تولید فعلی را داشته باشد، نفت خام این کشور در ۲۵ سال آینده و گاز طبیعی این کشور در ۵۵ سال آینده به اتمام خواهد رسید.

۵- این طور که در روسیه برنامه ریزی شده، نیروهای روسی مستقر در قره باغ قصد دارند که در روز یکشنبه ۹ مه مراسم رژه نظامی در فرودگاه خان کندی خواجه علی (خوجعلی) در نزدیکی شهر شوشا برگزار کنند. بنابر گزارش‌ها ۴۰۰ نفر نیروی نظامی روس در پایگاه نزدیک شهر شوشا مستقر هستند. به نظر می‌رسد که این رژه بخشی از جشن‌های مربوط به پیروزی اتحاد شوروی در جنگ جهانی دوم است، اما چرا در این منطقه و در جایی که روس‌ها به عنوان نیروهای حافظ صلح هستند؟ اکنون مشخص شده که موشک‌هایی که ارامنه در نزاع بین ارمنستان و جمهوری آذربایجان در چند ماه گذشته شلیک کرده‌اند، از نوع موشک اسکندر نوع ام (SS-26 Stone) است که روسیه مطابق پیمان محدود سازی موشک‌های بالستیک فقط برای دفاع از خاک خودش قرار بود از آن استفاده کند. بنظر می‌رسد مابین جمهوری آذربایجان و روسیه تنش در حال افزایش است.

۶- در چنین وضعیتی اجلاس وزرای خارجه گروه هفت با دعوت از هند بعنوان میهمان به کار خود ادامه داد. هند در ماه مارس به دلیل قیمت بالای نفت مقدار کمتری نفت خام وارد کرد. اما رویترز گزارش می‌دهد که عربستان سعودی با تخفیف قابل توجه بر روی قیمت‌های فروش رسمی خود (Official Selling Prices) برای بازارهای آسیایی توافق کرده است تا در ماه مارس مقدار بیشتری تا ۱۵ میلیون بشکه در ماه نفت خام از عربستان برای تصفیه در پالایشگاه‌ها خریداری نماید.

۷- سمت و سوی کلی سیاست های کشورهای ثروتمند بر آن است که از رشد بیشتر چین جلوگیری شده و روسیه برای فعالیت های بقول غربی ها غیرمتمدنانه خویش مورد تنبیه قرار گیرد. از طرف دیگر کشورهای با اقتصاد نوظهور در حال بالا کشیدن خود در جدول اقتصادهای با رشد بیشتر هستند. ترکیه در ایجاد ارتباط بیشتر با همسایگانش در دریای سیاه به توافقات قابل توجهی با اوکراین دست یافته است. ایران در حال کم کردن اختلافات خود با گروه پنج بعلاوه یک است. احتمال توافق ایران با همه کشورهای درون توافق برجام اکنون بیشتر شده است. عربستان همزمان با گفتگوهای خود با مقامات ایرانی در بغداد، با اعزام هیئتی به دمشق سومین کشور از کشورهای عربی خواهد بود که مجدداً سفارت خود در مشق را بازگشایی می کنند. گزارش شده است که وزیر نفت عراق و وزیر نفت در بغداد با یکدیگر مذاکره نمودند تا امکان انتقال گاز مصر از طریق سوریه برای رساندن به نیروگاه های عراقی را بررسی کنند. گرچه ژئوپلتیک آنچنان با چنین خط لوله ای سر سازگاری ندارد، اما بنظر می رسد که آمریکا مایل است به هر قیمتی شده عراق را از وابستگی به گاز ایران دور کند. ونزوئلا بعد از سالها سرگردانی و فشار تحریم آمریکا علیه صنایع نفت کشور اکنون توانسته است که روزانه ۷۰۰ هزار بشکه در روز صادرات نفت خود را تثبیت نماید. اوپک پلاس به تعهدات خود مبنی بر کاهش تولید پایبند است و به همین جهت قیمت نفت مدتهاست که از ۶۵ دلار هر بشکه پایین نمی آید.